ДОКЛАД
ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ГРАД
СМОЛЯН 2019 ГОД.

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА:

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в:

- Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на шума в околната среда;
- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005);
- Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004);
- Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.);
- Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Смолян.

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива", утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението" (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г.).

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

Програмата за мониторинг на шум в град Смолян включва 15 пункта за наблюдение. Разпределението на пунктовете на територията на града е следното:

- 40% върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик - 6 пункта;
- 27% върху територии с промишлени източници на шум – производствено-складови територии и зони – 4 пункта;
- 33% върху територии, подлежащи на усилена шумозащита – 5 пункта.

През 2019 г. наблюдението на шумовото натоварване се проведе в периода от 15 до 31 октомври, с трикратно измерване в рамките на два последователни работни дни с шумомер Cirrus Research CR-161B, притежаващ свидетелство за калибровка.

За всеки контролен пункт на замерване са отчетени: интензивността и структурата на транспортните потоци, вида и състоянието на пътното покритие, наклон на улицата, вида на застрояване, етажност на сградите, брой на пътните платна, наличие на озеленяване и влиянието на метеорологичните фактори по време на мониторинга.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ:

Оценката е направена при сравнение на измерените нива с граничните стойности посочени в Наредба № 6 от 2006 г.

Данните за шумовите нива на контролните пунктове за 2019 г. са представени в Таблица 1.

Таблица 1

Пункт (вид, адрес)	Измерена / изчислена стойност	Норма	Над / в норма
	Еквивалентно ниво на шум dB/A/	Гранична стойност dB/A/	
I. Пунктове върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.			
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик:			
КП №1 - Гр. Смолян, ул.”Първи май” № 19 ДГ № 6 „ Зорница“;	69,4	60 dB/A/	9,4
КП №2 - Гр. Смолян, ул. “Хан Пресиян” № 22 хотел “Вавилон”;	68,6	60 dB/A/	8,6
КП №3 - Гр. Смолян, жк Нов център, ул.”Дичо Петров” №5;	59,1	60 dB/A/	в норма
КП №4 - Гр. Смолян, кв. Райково, ул. “Наталия” Фабрика „ Родопска тъкан“;	65,9	60 dB/A/	5,9
КП № 5 - Гр. Смолян, кв. Райково, ул. ”Родопи” № 35;	59,9	60 dB/A/	в норма
КП №6 - Гр. Смолян, кв. Устово, ул. „Момчил юнак“ № 4 - снек-бар “Перла”.	67,1	60 dB/A/	7,1
II. Пунктове върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони			
КП № 7 - Гр. Смолян, ул. „Хан Аспарух“ 1, Северна промишлена зона, завод „Гамакабел“;	54,8	70 dB/A/	в норма
КП №8 - Гр. Смолян, кв. Устово, Автогара;	65,6	70 dB/A/	в норма
КП № 9 - Гр. Смолян, ул.” П. Берон” № 6 цех за дървообработка;	63,5	70 dB/A/	в норма
КП № 10 - Гр. Смолян, ул. Рожен 44, Автогара Смолян.	67,8	70 dB/A/	в норма
III. Пунктове върху територии подлежащи на усилена шумозащита			
1. Жилищни зони и територии:			
КП № 12 - Гр. Смолян, кв. Устово ж.к “Петровица” детска площадка;	41,4	55 dB/A/	в норма
КП № 14 - Гр. Смолян, ж.к “Невястата” бл. №6 детска площадка;	44,5	55 dB/A/	в норма
КП № 15 - Гр. Смолян, жк Нов център, ул. ”Хан Аспарух” вътре квартална зона.	46,4	55 dB/A/	в норма

2. Зони да лечебни заведения и санаториуми:			
КП № 13 - Гр. Смолян, ул.”Хан Аспарух”- болница	61,9	45 dB/A/	16,9
3. Зони за научно- изследователска и учебна дейност:			
КП № 11 - Гр. Смолян, ул. „Полковник Дичо Петров“ № 32, Студентско общежитие на Пловдивски Университет - Филиал	47,0	45 dB/A/	2
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			6

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ МОНИТОРИНГА НА ТРАНСПОРТНИЯ ШУМ:

През 2019 г., в рамките на програмата за мониторинг, РЗИ- Смолян извърши 90 измервания на градския шум в 15 пункта. Резултатите показват, че допустимите шумови нива са превишени в **6** от контролните пунктове, при **8** за 2018 г.

Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2019 година

Таблица №2

№ по ред	**Град**	**Общ брой пунктове**	**Разпределението на шумовите нива по диапазони (в бр. пунктове)**							
			под 58 dB/A/	**58-62 dB/A/**	**63-67 dB/A/**	**68-72 dB/A/**	**73-77 dB/A/**	**78-82 dB/A/**	**над 82 dB/A/**	**над ГС**
	Смолян	**15**	5	3	5	2				

IV. ТЕНДЕНЦИИ:

Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в гр. Смолян за периода 2006 -2019 г., в брой пунктове

Таблица 3

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB/A/	58-62 dB/A/	63-67 dB/A/	68-72 dB/A/	73-77 dB/A/	78-82 dB/A/	над 82 dB/A/
2006	14	1	1	6	5	1	-	-
2007	15	4	3	3	5	-	-	-
2008	15	4	1	2	6	2	-	-
2009	15	2	4	2	6	1	-	-
2010	15	4	8	1	1	1	-	-
2011	15	2	3	2	7	1	-	-
2012	15	5	2	6	2	-	-	-
2013	15	5	2	7	1	-	-	-
2014	15	5	1	6	3	-	-	-
2015	15	5	2	6	2	-	-	-
2016	15	5	-	7	3	-	-	-
2017	15	5	-	7	3	-	-	-
2018	15	5	1	5	4	-	-	-
2019	15	5	3	5	2		-	-

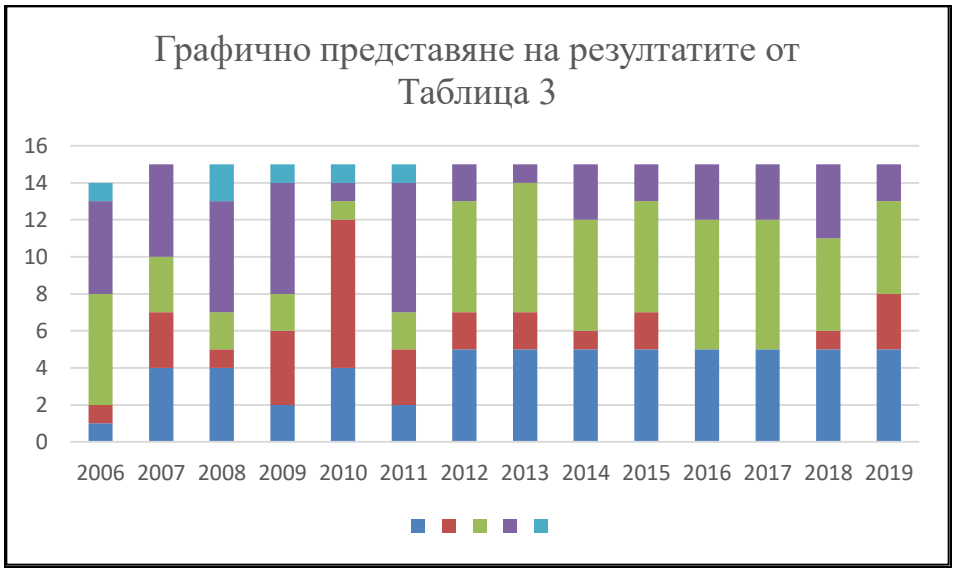

През 2019 година се наблюдава увеличаване на броя пунктове с регистрирани шумови нива в диапазона 58-62 dB(A) и намалява броя пунктове с регистрирани шумови нива в диапазона 68-72 dB(A), което можем да отчетем като подобряване на акустичната среда.

Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2006 -2019 г., в проценти

Таблица 4

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в проценти						
		под 58 dB/A/	58-62 dB/A/	63-67 dB/A/	68-72 dB/A/	73-77 dB/A/	78-82 dB/A/	над 82 dB/A/
2006	100 %	7,1	7,1	42,8	35,7	7,1	-	-
2007	100 %	26,6	20,0	20,0	33,3	-	-	-
2008	100 %	26,6	6,6	13,3	40,0	13,3	-	-
2009	100 %	13,3	26,6	13,3	40,0	6,6	-	-
2010	100 %	26,6	53,3	6,6	6,6	6,6	-	-
2011	100 %	13,3	20,0	13,3	46,6	6,6	-	-
2012	100 %	33,3	13,3	40,0	13,3	-	-	-
2013	100 %	33,3	13,3	46,6	6,6	-	-	-
2014	100 %	33,3	6,6	40,0	20,0	-	-	-
2015	100 %	33,3	13,3	40,0	13,3	-	-	-
2016	100 %	33,3	-	46,6	20,0	-	-	-
2017	100 %	33,3	-	46,6	20,0	-	-	-
2018	100 %	33,3	6,6	33,3	26,6	-	-	-
2019	100 %	33,3	20,0	33,3	13,3	-	-	-

V. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ

Най-силно влияние върху акустичната обстановка в град Смолян оказва шумът, създаван от транспортните средства (66% от общото шумово натоварване). Извършените измервания показват, че допустимите шумови нива са превишени в **6** от контролните пунктове в град Смолян, което представлява 40 % от общия брой контролирани зони. Относителният дял на пунктовете с превишени нива намалява в сравнение с 2018 година, през която са били 53%.

Анализът на данните показва, че случаите на установени шумови нива в диапазона 58-62 dB(A) са се увеличили с 13%, в сравнение с 2018 година.

През разглеждания период (2006 – 2019 г.) се наблюдава тенденция броя на пунктовете с измерени нива на шум под 58 dB(A), в последните 8 години, да остава непроменен. Не се регистрира изразена тенденция за диапазони 58-62 dB(A) и 63-67 dB(A), както и нивата на шума в диапазона 68-72 dB(A).

Положителен факт е, че броят на пунктовете с измерени нива в рамките на интервала 68-72 dB(A) са намалели с 2 бр. спрямо 2018 г.

През 2019 година отново липсват високите стойности на шумови нива от диапазона 73-77 dB(A); 78-82 dB(A) и над 82 dB(A).

VI. КОНСТАТАЦИИ

През 2019 г. се наблюдава подобрение на акустичната среда на гр. Смолян, като в 14 от 15^{те} пункта за мониторинг са измерени по - ниски нива на шума спрямо 2018 г., и се е увеличил броя на пунктовете с еквивалентни шумови нива в границите на хигиенните норми – от 7 на 9 бр. (60%)

Непроменени остават проблемните зони на града с трайно надвишени здравни норми - КП № 1 - ул. “Първи май”- ОДЗ № 6 и КП № 6 кв. Устово - Снек-бар “Перла” (вход / изход на града); КП №2 ул.”Хан Пресиян”- х-л “Вавилон“ (градската част с най- тясната и гъсто застроена улица) и КП-№ 13

ул.”Хан Аспарух” - района на МБАЛ – Смолян, където е регистрирано превишение от 16,9 dB(A) над хигиенните норми.

Община Смолян не ни предостави, поисканите с писмо, данни за предприетите мерки за намаляване на транспортния шум през 2019 г.

VII. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

За ограничаване на транспортния шум и подобряване качеството на живот на гражданите на Смолян, РЗИ препоръчва на общинското ръководство:

- ✓ Да премахне от пътните платна моторните превозни средства спрени от движение или паркирани на места забранени за това.
- ✓ Екраниране, чрез мрежа от растителност, на централните градски части, както и на входа и изхода на града, която може да намали шумовите нива с 20 -25 dB (A);
- ✓ Поддържане на пътната настилка в добро състояние, особено най-натоварената централна улица.